

Warszawa, dnia 23 czerwca 2016 r.

Protokół

z XXIII posiedzenia Rady do Spraw Cyfryzacji, które odbyło się 10 czerwca 2016 roku, o godzinie 14:00 w siedzibie Ministerstwa Cyfryzacji

1. Prezentacja p. Troelsa Hansena dot. doświadczeń Danii związanych z wprowadzaniem systemu blokad stron hazardowych.

Posiedzenie Rady otworzył Przewodniczący witając zebranych gości, w tym Panią Minister Annę Streżyńską, Pana Ministra Witolda Kołodziejewskiego oraz Pana Troelsa Hansena z Danii, który zajmuje się walką z nielegalnym hazardem i został zaproszony na posiedzenie w celu zaprezentowania doświadczeń Danii w tym obszarze tematycznym. Po przedstawieniu agendy, głos został oddany w ręce gościa, który wyjaśnił, że Dania zajmowała się unijnymi regulacjami związanymi z nielegalnym hazardem w latach 2010-2013. Wprowadzono tzw. *Danish Gambling Act* tak, aby utrzymać korzystanie z usług hazardowych na umiarkowanym poziomie, aby chronić młodych ludzi od uzależnienia się od hazardu oraz aby zapewnić graczy, że gry hazardowe prowadzone są w sposób uczciwy, odpowiedzialny i przejrzysty. W związku z powyższym Dania wprowadziła specjalne licencje, które dzielą się na licencje typu *Online Casino* oraz *Betting*, tj. licencje na zakłady i licytacje (ok. 51 licencji). Ze względu na to, że dzięki ustawie rynek kompletywny stał się przyjaźnie nastawiony do hazardystów i punktów oferujących hazard, problem hazardu nielegalnego spadł do ok 5 %. Jeżeli chodzi o definiowanie nielegalnych operatorów gier hazardowych *on-line*, to czynności hazardowe są uznane za nielegalne jeżeli operator nie posiada licencji oraz jeżeli kieruje reklamy swojej działalności w stronę obywateli Danii. Nielegalna działalność hazardowa jest wykrywana na podstawie monitoringu *on-line* oraz za pomocą wiadomości otrzymywanych od użytkowników. W przypadku narzędzi do blokowania nielegalnych operatorów gier hazardowych *on-line*, rząd Danii zakazuje reklam, blokowane są także nielegalne strony oraz płatności. W 2012 roku liczba nielegalnych stron wyniosła ok 180, podczas gdy w roku 2015 nie odnotowano już stron nielegalnych. Do zalet modelu duńskiego można zaliczyć to, że pragmatyczne podejście stworzyło konkurencyjny i atrakcyjny rynek dla operatorów gier hazardowych i hazardystów oraz że model jest zgodny z przepisami UE. W przypadku wad można do nich zaliczyć fakt, że model ten nie blokuje nielegalnych operatorów gier hazardowych, a jedynie dostęp do nich, a bardzo łatwo jest obejść blokadę strony lub blokadę płatności przez Internet.

W związku z powyższym, blokowanie stron oraz obowiązek identyfikacji osób mających problemy hazardowe stanowią główne wyzwania przy przeciwdziałaniu nielegalnemu hazardowi.

Po zakończeniu prezentacji rozpoczęła się dyskusja. Pani Minister przyznała, że najbardziej interesuje ją wątek blokowania, ponieważ w Internecie bardzo ciężko jest zablokować strony internetowe, które nie należą do domeny krajowej. Zapytała w jaki sposób radzi sobie Dania w momencie, kiedy osoba korzysta z ogólnej domeny *.com* lub domeny innego kraju. Wyjaśniono, że jeżeli strona występuje w języku angielskim lub niemieckim oraz jeżeli jej zawartości nie można przypisać kryteriom nielegalności, to wtedy jest ona legalna i nie jest blokowana. W przypadku, gdyby strona była przeznaczona dla obywateli Danii, ale operatorem byłaby np. Malta, to w grę wchodziłaby blokada DNS. Oczywiście jest jednak, że blokowanie na podstawie DNS jest nieefektywne, ponieważ bardzo łatwo jest obejść tego typu zabezpieczenia techniczne. Kryteria duńskie są ustawione w taki sposób, aby uzyskać rezultat w jak najszybszym czasie. Zapytano również jaka jest różnica dla operatorów czy będą oni działali legalnie, czy nie (np. czy chodzi o podatki) oraz czy Dania posiada negatywne doświadczenia, jeżeli chodzi o filtrowanie (w polskim rozumieniu filtrowanie jest sprawdzaniem wszystkiego co przechodzi przez serwer). Odpowiadając na pytanie p. Hansen wyjaśnił, że operator hazardowy musi przejść przez szereg punktów sprawdzania legalności, sprawdzane są finanse firmy, a także historia kryminalna osób zasiadających w Zarządzie. Ponadto, operator musi zarejestrować się w duńskim rejestrze hazardowym, a następnie specjalny system będzie analizował działalność grającej osoby pod kątem jej historii kryminalnej. Minister Kołodziejcki zapytał, czy Brytyjczyk nieposiadający licencji duńskiej byłby blokowany. W odpowiedzi przyznano, że oczywiście musiałyby ją mimo wszystko uzyskać, aby działać na duńskim terenie. Za dochód uzyskany na terenie Danii musiałyby być również odprowadzony podatek, obliczony samodzielnie przez operatorów wykorzystujących swoje systemy finansowe. Podczas dyskusji zapytano również, czy była prowadzona analiza, czy legalny hazard i licencje zostały wprowadzone dzięki blokowaniu stron, czy może udałoby się to również bez tego. Minister Kołodziejcki zapytał także o zasadę blokowania przepływów pieniędzy, ponieważ pierwsza trudność to fakt, że przepływ płatności elektronicznych jest realizowany przez pośredników, a nie samego klienta. Po drugie, kto w takim wypadku jest blokowany, gdyż nie można zablokować konta użytkownika, który używa konta także do innych płatności. Po trzecie, jak ma się do tego prawo bankowe. W odpowiedzi przyznano, że w Danii legalne jest blokowanie przelewów bankowych, które wysyłane są na cele nielegalne,

ale nie można zakazać przelewów z jednego banku do drugiego. W tym przypadku można stworzyć zagraniczne konto bankowe, a następnie przetransferować pieniądze.

Za zgodą p. Hansena przedmiotowa prezentacja stanowi załącznik do protokołu.

2. Omówienie uchwały dot. ustawy hazardowej.

Przewodniczący poinformował Członków Rady, że uchwała nr 16 została przyjęta. Przedstawiono w niej wątpliwości Rady co do projektu Ministerstwa Finansów o zmianie ustawy o grach hazardowych. Odnosząc się do prezentacji przedstawiającej doświadczenia Danii, Rada podtrzymała swoje rekomendacje.

3. Omówienie uchwały dot. ustawy antyterrorystycznej.

Przewodniczący poinformował zebranych, że została przyjęta także uchwała dotycząca ustawy antyterrorystycznej. Podkreślił, że projekt ustawy nadal podlega zmianom, a obecnie odbywa się trzecie czytanie w Sejmie. Podkomisja wprowadziła dwie ważne zmiany podniesione przez Radę do Spraw Cyfryzacji, które dotyczyły procedury blokowania stron i procedury prowadzenia testów penetracyjnych. Te dwie propozycje zostały zatwierdzone na spotkaniu podkomisji i najprawdopodobniej niebawem powstanie rozporządzenie zawierające te zmiany.

4. Omówienie uchwały dot. kompetencji cyfrowych.

Kolejnym punktem spotkania było omówienie uchwały dotyczącej kompetencji cyfrowych. Głos zabrał autor uchwały, p. Alek Tarkowski. Punktem wyjścia był dokument wyznaczający kierunki kompetencji cyfrowych i medialnych. Skupiono się na kwestii standardów kompetencji, którymi resort mógłby się dalej zajmować. Zaznaczono, że obecnie trwają prace nad działaniem 3.2 PO PC dotyczącym tzw. e-aktywizacji, czyli wspierania projektów nastawionych na naukę przez dzieci kodowania. Autor uchwały wyraził także nadzieję, że tematyka ta będzie kontynuowana przez nową Radę.

5. Omówienie uchwały dot. elektronicznych trybów udostępniania informacji publicznych oraz sektora publicznego.

Uchwała ta została przygotowana przez doktora Sibigę i adresuje ona problem dostępu i ścieżek dostępu do informacji sektora publicznego oraz obrazuje pewne niebezpieczeństwa związane ze zbyt dużą liczbą ścieżek. Przedstawione zostały w niej rekomendacje co do zmian odnośnie prowadzonych prac zarówno przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów jak

i Ministerstwo Cyfryzacji w związku z projektem *Obywatel.gov.pl*. Uchwała podsumowuje prowadzoną dyskusję w tych kwestiach. Przewodniczący przypomniał, że głosowanie nad uchwałą będzie trwało do północy dnia 15 czerwca br.

6. Omówienie uchwały dot. UŚUDE.

Przewodniczący przyznał, że dobrze się stało, że Rada poruszyła ten temat w obecnej kadencji. Pojawiły się dwa projekty, jeden ogólny p. Dominika Skoczka oraz bardziej szczegółowy opracowany przez Przewodniczącego. Po dyskusji uznano, że najlepszym rozwiązaniem byłby projekt pośredni, zawierający jednak rekomendacje szczegółowe. Zdaniem obecnych należy odnieść się do projektu przedstawionego w 2014 r. przez Departament Społeczeństwa Informacyjnego. W uchwale należy podkreślić, że zdaniem Rady nowelizacja powinna być przygotowana zgodnie z przepisami prawa i zasadami prawidłowej legislacji. Również dobrze byłoby przeprowadzić konsultacje społeczne.

7. Sprawy bieżące - sprawozdanie za I półrocze 2016 r.

Przewodniczący poprosił koordynatorów o przygotowanie wkładów do sprawozdania za I półrocze 2016 r., tak aby można było opracować ostatni dokument wymagany formalnie w tej kadencji Rady. Ponadto, Pani Minister poprosiła, aby sprawozdanie skupiło się bardziej na sprawach niezakończonych, tak aby kolejna kadencja mogła je kontynuować.

Kończąc posiedzenie, Przewodniczący Rady serdecznie podziękował Pani Minister oraz Członkom Rady za współpracę i za wypracowanie wielu stanowisk i uchwał. Głos zabrała także Pani Minister, która podziękowała za wsparcie. Przyznała, że Rada stanowiła bardzo dobry model współpracy różnych środowisk nad jednym u wspólnym celem dobra publicznego. Pani Minister przyznała, że obecnie zastanawia się nad formą jaką powinna przyjąć nowa kadencja Rady, np. wyniesieniem jej na poziom premiera lub pozostawieniem jej w ramach Ministerstwa. Być może dobrze by było powołać mini Radę, której zadaniem byłoby wypracowanie formuły Rady głównej i ustalenie jak powinna ona działać w przyszłości. Nie można bowiem bezrefleksyjnie przejść obok tych kwestii, a wybór nowych Członków powinien być wyborem świadomym. Pani Minister poprosiła także obecnych Członków Rady o przekazanie refleksji osobistych nt. działalności obecnej kadencji, a następnie wręczyła dyplomy z podziękowaniami.

Uczestnicy posiedzenia:

1. Minister Anna Streżyńska

Członkowie Rady:

2. Przewodniczący Igor Ostrowski
3. Adam Góral
4. Jarosław Lipszyc
5. Mariusz Madejczyk
6. Dominik Skoczek
7. Krzysztof Szubert
8. Katarzyna Szymielewicz
9. Alek Tarkowski
10. Jarosław Tworóg
11. Piotr Wąglowski

Zaproszeni goście:

12. Troels Hansen, Deloitte Dania
13. Jakub Bojanowski, Deloitte
14. Marcin Ludwiszewski, Deloitte

Sekretariat Rady oraz pracownicy Ministerstwa Cyfryzacji:

15. Marcelina Mroczkowska, BM
16. Marzena Skoroś, BM
17. Katarzyna Stopińska, BM

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Anna S', is located at the bottom right of the page.